

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦІННІСНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ФАХІВЦЯ»

Ступінь освіти	бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Технології захисту навколишнього середовища» 2024 року вступу
Тривалість викладання	3-й семестр
Заняття:	осінній семестр
лекції:	3 години
семінари:	2 години
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає

Філософії і педагогіки

Викладач

Жадяєв Денис Володимирович

доцент, канд. філософ. наук, доцент кафедри філософії і педагогіки.

Персональна сторінка

https://filosof.nmu.org.ua/ua/J%20D%203.php?clear_cache=Y

E-mail:

zhadiaev.d.v@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Ціннісні компетенції фахівця» спрямована на формування у студентів бакалаврату сучасної світоглядної позиції та ціннісного ставлення до природи, суспільства і людини.

Студенти засвоюють основи екологічної етики, вчаться аналізувати глобальні й локальні екологічні проблеми, визначати власну роль у їх розв'язанні та активно сприяти збереженню природних ресурсів. Особливий акцент робиться на усвідомленні значення особистого внеску у збереження довкілля через професійну та громадську діяльність.

Ця дисципліна закладає фундамент для формування відповідальних фахівців, здатних інтегрувати екологічні цінності у всі аспекти своєї діяльності.

2. Мета курсу

Мета дисципліни – сформувати сучасну світоглядну позицію та ціннісне ставлення до світу й людини на основі отриманих компетентностей, закласти культуру аналітичного критичного мислення, вміння логічно аргументувати власну точку зору, потребу відповідально ставитися до навколишнього природного середовища та прагнення особистого внеску в збереження природи.

3. Результати навчання

- Вміти представляти та виражати значення та цінності у сфері екології в когерентній, послідовній, зв'язній формі.
- Вміти знаходити дефініції міждисциплінарного характеру на межі екології, етики, логіки, принципів інтелектуального права та наукового етосу та бути компетентним у формулюванні теоретичної частини написання заявок на участь у проєктах.
- Розуміти проблему та парадокси дуалізму людини та природи, бути здатним критично її осмислювати, знаходити шляхи її ймовірного подолання.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ

Тема 1. Філософія, наука, культура

1.1 Філософія та наука: чи може бути філософія наукою?

1.2 Наука та етика: цінності як матеріальне та як ідеальне (принципи)

1.3 Феномен культури, її сутність і роль у житті соціуму

Тема 2. Методологія науки як філософська складова наукового дослідження

2.1 Макс Вебер «Наука як покликання»

2.2 «Цільові причини» як принципи та ідеали науки

2.3 Матеріальні та формальні причини, детермінізм природничих наук

2.4 Відмінність ідеалів (принципів) та норм і правил у науковому пізнанні

2.5 Принцип поділу наук: гуманітарні, природничі, точні фундаментальні, прикладні

Тема 3. Наука та цінності у глобалізованому світі

3.1 Ключові компетенції: Всесвітній економічний форум в Давосі

3.2 Статистика фінансування науки з 2013 р.-дотепер

3.3 Гендерна складова у науці

3.4 Ринок праці: творчість та алгоритми цифрової ери

3.5 Співвідношення фундаментальних та прикладних наук у 21-му ст.

Тема 4. Цінності, наука та філософські проблеми штучного інтелекту

4.1. «Імунітет до ідей» та цінностей

4.2 Використання пристроїв та алгоритмів у дослідженні та навчанні.

4.3 Етика та метрика: кількісний та якісний виміри цінностей

4.5 Проблема принципу відкритості та авторського права у науковому дослідженні

Тема 5. Світ у пошуках недуальності

5.1. Речі, феномени, процеси: реальність природи та соціальна реальність

5.2. Екосвідомість та екологія природи як самообмеження та органічний розвиток

5.3. Тенденції та причини подолання дуалізму у сучасному світі

5.4 «Прогрес» у філософії та прогрес у науковому пізнанні: спільне та відмінне

5.5 Парадигма «подій» у пізнанні 21-го століття проти дуалізму субстанцій та акциденцій минулого

5.6. Становлення критичного мислення: натурфілософи, софісти, скептики, «ідоли» Ф. Бекона, «Критики» Е. Канта, британські аналітики проти континентальних філософів

5.7 Структура наукових революцій

Тема 6. Принципи наукового етосу як умова цінності наукового дослідження

6.1 Відкритість та доступність досліджень

6.2 Принципи авторського права в Україні (УКРНОІВІ) та ЄС (Common Creatives)

6.3 Принцип рівності (можливостей) та різноманіття (свободи обрання предмету дослідження)

6.4 Наука як домен категорії «свобода» та природничі науки

6.5 Інституціональний характер наукового дослідження

Тема 7. Наука та соціально-економічні процеси

7.1 Відмінність науки від мистецтва та релігії

7.2 Принципи, норми, закони науки та догматизм

7.3 Цінність спеціалізації: мета і значення науковця

7.4 Цінність обмежених ресурсів та цінність знання та комунікації

7.5 Етика науки як стратегія всупереч тактиці

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. Цінність vs значення: співвідношення наук з точки зору цінностей

1.1 Наука та етика: суперечливість чи різниця підходів?

1.2 Наука про цінності: місце аксіології у науковому пізнанні

1.3 Юридична деонтологія як необхідний елемент пошуку істини

1.4 Наукове пізнання, значення та цінності

1.5 Наука та філософія

Тема 2. Філософська складова кожної науки

2.1 Макс Вебер про обґрунтування наук ("Філософія як покликання та професія")

2.2 Ідеали як "цільові причини" гуманітарних наук

2.3 Принципи, ідеали, правила, норми в науковій діяльності

2.4 Принцип поділу наук: гуманітарні, природничі, точні

2.5 Міждисциплінарність досліджень як повернення до первинних цінностей

Тема 3. Наука та цінності в глобалізованому світі

3.1 Статистика фінансування досліджень (з 2013 р. дотепер).

3.2 Міжнародний світовий форум в Давосі: ключові навички 2025

3.3 Співвідношення та динаміка частки жінок у науці (гендерна складова)

3.4 Ставка на творчість у 21 столітті

3.5 Штучний інтелект та наукова діяльність: загроза чи сприятлива можливість?

Тема 4. Техніка, технологія та етика

4.1 Аналіз виступу Деніела Деннета "Ілюзія свідомості" [Dan Dennet. Illusion of Consciousness](Ted)

4.2 Використання гаджетів у навчальному процесі: психологічний аспект

4.3 Кількісний вимір: метрика публікацій та етика

4.4 Типи метричних систем в дослідженні як принцип відкритості (чи закритості?)

4.5 Наукова діяльність та ресурси: чи має дослідження бути привілеєм забезпечених?

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

Використовується комп'ютерне та мультимедійне обладнання. Дистанційна платформа Moodle, MS Office Teams.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90...100	відмінно
74...89	добре
60...73	задовільно
0...59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного опитування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
60	40	35	100

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування, що містить 5 відкритих запитань.

Семінари оцінюються якістю виконання індивідуального завдання та його презентації.

6.3. Критерії оцінювання теоретичної частини

Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. За кожне питання здобувач отримує **12 балів (разом 60 балів)**.

6.4. Критерії оцінювання семінарського заняття

Загалом за **семінарське заняття** здобувач вищої освіти може отримати наступну кількість балів:

10 балів: підготовлено повідомлення, зроблено презентацію, обране завдання, що додається до кожної теми семінару, виконано в повному об'ємі та захищено під час проведення заняття відповідно до розкладу, здобувачем вищої освіти надано відповіді на запитання.

8 бали: підготовлено повідомлення, зроблено презентацію, обране завдання, що додається до кожної теми семінару, виконано в не повному об'ємі та захищено під час проведення заняття відповідно до розкладу, здобувачем вищої освіти надано відповіді на запитання.

6 бали: підготовлено повідомлення або зроблено презентацію, обране завдання, що додається до кожної теми семінару, захищено під час проведення заняття відповідно до розкладу, здобувачем вищої освіти надано відповіді на запитання.

4 бали: підготовлено повідомлення або зроблено презентацію, обране завдання, що додається до кожної теми семінару, захищено під час проведення заняття відповідно до розкладу, здобувачем вищої освіти надано не повні відповіді на запитання.

2 бал: підготовлено повідомлення, зроблено презентацію, обране завдання, що додається до кожної теми семінару, не було захищено під час проведення заняття відповідно до розкладу.

0 балів: відповідь не наведена або не відноситься до теми запитання

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". <http://surl.li/alvis>.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікативна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «**Ціннісні компетенції фахівця**».

8 Рекомендовані джерела інформації

- 1 Стандарт вищої освіти підготовки бакалавра з спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього середовища». СВО-2018. – К.: МОН України, 2018. – 17 с.
- 2 Вступ до філософії : навч.-метод. посіб. / Владленова І.В.; Годзь Н.Б.; Городиська О.М. та ін.; за ред. Городиської О.М.; Дольської О.О. Х. : НТУ «ХП», 2018. - 186 с.
- 3 Громов В.Є., Тарасова Н.Ю. Історія філософії в питаннях і відповідях. Навч. посібник. Дн., НГУ, 2016. - 165 с.
- 4 Данильян О.Г. Дзьобань О.П. Філософія. – Харків: Право, 2019 .- 432 с.
- 5 Історія української культури / В.А. Качкан, О.Б. Величко, Н.М. Божко та ін., - К.; Медицина, 2021.- 368 с.
- 6 Культурологія : підручник / Семен Абрамович, Марія Чікарькова.– Видання 3-тє, переробл. та доповн. – К. : Видавничий дім «КОНДОР», 2018. — 452 с.
- 7 Нарис історії культури України / М. В. Попович. – 2-ге вид., допов. – Київ : АртЕк, 2017. – 730 с.
- 8 Петрушенко, В.Л. Філософія. Вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії [Текст] : навч. посіб. / Віктор Петрушенко ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - 2-ге вид., випр. - Львів :

- Вид-во Львів. політехніки, 2019. - 594 с.
- 9 Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К. : ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2015. – 496 с.
 - 10 Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії: Проблема людини та її меж. – Київ КНТ 2016. — 396 с.
 - 11 Шмиголь, Н. В. Щубелка, Ю. С. Юшкевич; [за. ред. М. Ф. Шмиголя]. – К.: Центр учбової літератури, 2017 – 412 с.

Додаткова

1. “Digital Distractions in the Classroom Phase II: Student Classroom Use of Digital Devices for Non-Class Related Purposes,” *Journal of Media Education*
2. **World Economic Forum. These are the top 10 job skills of tomorrow – and how long it takes to learn them. October 21, 2020** [електронний ресурс]
3. Zhadiaiev, Denys. “Back from Quantity to Quality, from Appearance to Reality?” in *For Our Common Home: Process-Relational Responses to Laudato Si*. Process Century Press. Anoka, Minnesota, 2015, p. 387-394.
4. Zhadiaiev, Denys. (2023) Q &A: Sonic Sage Denys Dnipro. *Echo Room, Interviews*. <https://echoroom.co/2023/12/11/qa-with-the-sonic-sage-denys-dnipro/>

Інформаційні ресурси

1. Репозиторій НТУ «Дніпровська політехніка» [електронний ресурс], режим доступу: <http://ir.nmu.org.ua/>